

Александар
ВУЧЕВСКИ

САГАТА ЗА НОВИТЕ МАК-ПАСОШИ

Моето досегашно искуство поврзано со "Македонските работи" ме води до еден заклучок. Имено, последниве петнаесетина години од транзицијата не се сеќавам дека некоја работа сме ја завршиле така како што треба. Дали некој памети дека воопшто и постои нешто што целосно, до крај е завршено. Било да се работи за висока политика или за нешто ефемерно и помалку важно, нашите проекти, процеси и иницијативи редовно се проследени со некакви контроверзи и проблеми, со недоследности и паушалности. И затоа, по толку години независност не можам да се сетам на нешто направено со успех. При тоа, мислам на сите нас: од политичари до обични луѓе, бидејќи одговорноста ја сносиме сите заедно. Дали ова е последица на нашиот менталитет, или станува збор за неспособност? Дали ни недостасува организација или не можеме да се прилагодиме? Вакви и слични прашања секојдневно си поставуваме.

Конкретна тема се новите патни исправи. Амбициозен проект почнат уште од претходната Влада, кој имаше цел да воведо европски стандарди на полето на личните документи. Да ни го олесни добивањето визи (нешто што моментно е потешко од било кога) и тоа да претставува нешто што ќе биде голем чекор напред во нашето евроинтегрирање. Но, она што требаше да биде референца во македонското европско CV се претвори во уште еден минус покрај името на нашава држава.

Сè почна уште со тендерот. Тој помина со многу контроверзи и незадоволство. Откако тендерот заврши, почетокот на проектот се одолжи. По неколку одложувања, конечно на почетокот на април Министерството за внатрешни работи стартуваше со издавање на новите пасоши. Мене не ми беше неопходна нова патна исправа, но сепак веднаш отидов да поднесам барање од чиста желба меѓу првите да го имам новиот македонски пасош. Уште првиот ден застанав во редот во Пасошкото одделение. Сликата - претпо-

ставувам на сите им е позната: гужва, турканица, недоволна организираност, недоволна обученост на персоналот. Сè ова резултираше со голема нервоза кај граѓаните, кои губеа и по неколку дена само да ги поднесат потребните

**НАМЕСТО ДА
СЕ БОРИМЕ
ДА ГО УРНЕМЕ
"ШЕНГЕНСКИОТ
СИД" НИЕ САМИ
СИ ИЗГРАДИВМЕ
УШТЕ ЕДЕН НОВ -
"ПАСОШКИ".**

документи. Покрај сè, и компјутерскиот систем не беше уште добро разработен што доведе до дополнително усложнување на веќе доволно комплицираната ситуација.

Сега проблемот е во латиничната транскрипција на некои букви во македонската азбука, односно за специфичните букви: ш, ќ, ѝ, ж - кои ги нема во латиницата. Личните имиња во пасошите нели се запишуваат и со латинично писмо, па така при транскрипцијата на кириличните имиња на латиница настанал "лингвистички куршлуз".

По долгите часови (и денови) минати во чекање пред шалтерите во Пасошко, конечно ја добив својата нова патна исправа. По горкото искуство кое го имав, мислам дека сега долго време ќе се одмарам од стоењето во ред пред шалтерите. Но, пасошот сепак изгледа навистина европски и модерно: со биометриските податоци, со неколкуте видови заштита од фалсификување навистина е далеку поквалитетен од претходниот.

Откако станав горд сопственик на новиот пасош, и кога веќе ја завршив авантурата за негово добивање, малку подзаборавив на оваа тема. Одвремени навреме ќе прочитав во некој весник дека проблемите со издавањето на пасошите сè уште постојат, но дека МВР работи на нивно отстранување. И навистина верував дека работата ќе се нормализира и дека за такви големи проекти треба време за да се "стабилизираат".

Но, излезе дека не сум во право. Имено, пред некој ден прочитав дека повторно се појавиле проблеми. Значи, шпанската серија наречена "нови пасоши" продолжува. Овој пат проблемот е во латиничната транскрипција на некои букви во македонската азбука. Се работи за специфичните букви: ш, ќ, ѝ, ж - кои ги нема во латиницата. Личните имиња во пасошите секако се запишуваат и со латинично писмо. Така, при транскрипцијата на кириличните имиња на латиница настанал "лингвистички куршлуз". Проблемите се јавиле во неколку амбасади во кои граѓаните, чии имиња ги содржат овие букви, поради ова не успеале да добијат визи.

МВР и МНР ветија дека ова недоразбирање многу брзо ќе биде расчистено, но сепак останува горкото чувство дека и тоа е уште еден од низата проекти кои не успеавме "глатко" да ги реализираме. Имам впечаток дека повторно си дадовме автогол. И на крај текстов ќе го завршам шаблонски, со нешто што веќе сигурно сто пати е слушнато или прочитано: Се надевам дека ова е последен пат да правиме вакви грешки и дека ќе се научиме од ова негативно искуство.